

Ο ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ COVID-19

SOCIALINNOV

ΙΟΥΛΙΟΣ 2020

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Ταυτότητα έρευνας.....	4
Επαγγελματικό Προφίλ εκπαιδευτικών έρευνας.....	4
Ψηφιακός Μετασχηματισμός στα ελληνικά σχολεία.....	5
Κυριότερα συμπεράσματα έρευνας.....	21
Αξιοσημείωτα στοιχεία του report της COVID-19 περιόδου.....	22

Εισαγωγή

Η πανδημία του COVID-19, άλλαξε την καθημερινότητά μας, με ένα σημαντικό μέρος της να διαδραματίζεται πλέον διαδικτυακά. Η Εκπαίδευση είναι από τους τομείς που επηρεάστηκαν καθοριστικά από την παραπάνω αλλαγή. Αυτή η νέα εποχή δημιουργεί προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες για την Εκπαίδευση, ενώ οι εκπαιδευτικοί καλούνται να προσαρμοστούν άμεσα σε αυτές τις πρωτόγνωρες συνθήκες προκειμένου να ανταποκριθούν στον ρόλο τους, έχοντας ως σύμμαχο τα μέσα που τους προσφέρουν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών.

Από το 2018, η Socialinnov απαντάει στην ανάγκη των εκπαιδευτικών για συνεχή επιμόρφωση, **υλοποιώντας το πρόγραμμα Tech Talent School για Εκπαιδευτικούς με την υποστήριξη της Microsoft Ελλάδος**, προσφέροντας δωρεάν μαθήματα για την επιμόρφωσή τους σε 4 μεγάλες πόλεις της Ελλάδας (Αθήνα, Βέροια, Τρίκαλα, Ηράκλειο Κρήτης). Οι συνολικοί αποδέκτες του προγράμματος μέχρι σήμερα είναι σχεδόν 3.000 εκπαιδευτικοί, ενώ το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να τους υποστηρίξει και να τους δώσει τα εργαλεία για να ενισχύσουν τη διδασκαλία τους και τη μαθησιακή εμπειρία, με σκοπό να βοηθήσουν τους μαθητές τους να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για τον 21ο αιώνα.

Τον Νοέμβριο του 2019, η Socialinnov διοργάνωσε την ημερίδα «Education Evolution: οι προκλήσεις των εκπαιδευτικών στην ψηφιακή εποχή», η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα των Υπουργείων Παιδείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με την υποστήριξη της Microsoft Ελλάδος. Χρησιμοποιώντας ως δείγμα τους περισσότερους από 200 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην ημερίδα, διενήργησε τότε την έρευνα **«Ψηφιακός Μετασχηματισμός στην Εκπαίδευση»** με στόχο την εξαγωγή χρήσιμων και σημαντικών συμπερασμάτων σχετικά με την τεχνολογική εξέλιξη των σχολείων.

Επιπρόσθετα, παρακολουθώντας στενά τις ραγδαίες εξελίξεις λόγω του COVID-19 και σε άμεση ανταπόκριση της ανάγκης για επαναπροσδιορισμό της Εκπαίδευσης, η Socialinnov τον Μάρτιο του 2020 έδωσε τη δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης των μαθημάτων της σε περισσότερους από 2.000 εκπαιδευτικούς μέσα στους δύο πρώτους μήνες, καταδεικνύοντας την ανάγκη που υπάρχει για άμεση επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Εκπαίδευσης. Επιπροσθέτως, θέλοντας να εξαγει χρήσιμα συμπεράσματα από αυτή την μεταβατική περίοδο για την Εκπαίδευση, έτρεξε εκ νέου μια καινούργια έρευνα τον Μάιο του 2020.

Ταυτότητα έρευνας

Η Socialinnov διενήργησε έρευνα τον Μάιο του 2020 με στόχο την εξαγωγή χρήσιμων και σημαντικών συμπερασμάτων σχετικά με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολείων στην εποχή του COVID-19. Στόχος της είναι να χαρτογραφήσει τις αλλαγές που επέφερε η πανδημία στο εκπαιδευτικό τοπίο και να συγκρίνει τα αποτελέσματά της με εκείνα της προαναφερθείσας έρευνας για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολείων που πραγματοποιήθηκε έξι μήνες νωρίτερα, τον Νοέμβριο του 2019. Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε είναι περισσότεροι από 100 εκπαιδευτικοί, οι οποίοι απασχολούνται και στις τρεις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Χρησιμοποιήθηκε ένα online ερωτηματολόγιο με συνολικά 15 ερωτήματα, τα οποία ζητούσαν στοιχεία που αφορούσαν στο προφίλ των συμμετεχόντων (εκπαιδευτική βαθμίδα, αν εργάζονται στη Δημόσια ή την Ιδιωτική Εκπαίδευση), ενώ κατά κύριο λόγο περιστρέφονταν γύρω από την πρόοδο που έχει γίνει σχετικά με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό στα σχολεία όπου εργάζονται κατά την περίοδο του COVID-19.

Επαγγελματικό Προφίλ εκπαιδευτικών έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή περισσότερων από 100 εκπαιδευτικών, οι οποίοι προέρχονταν από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση σε ποσοστό 41,44%, από την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε ποσοστό 52,25% και από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση σε ποσοστό 6,31%. Όσον αφορά το είδος του εκπαιδευτικού ιδρύματος, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα εργάζεται στην Δημόσια Εκπαίδευση και συγκεκριμένα σε ποσοστό 77,27%, έναντι 22,73% που εργάζεται στην Ιδιωτική Εκπαίδευση.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

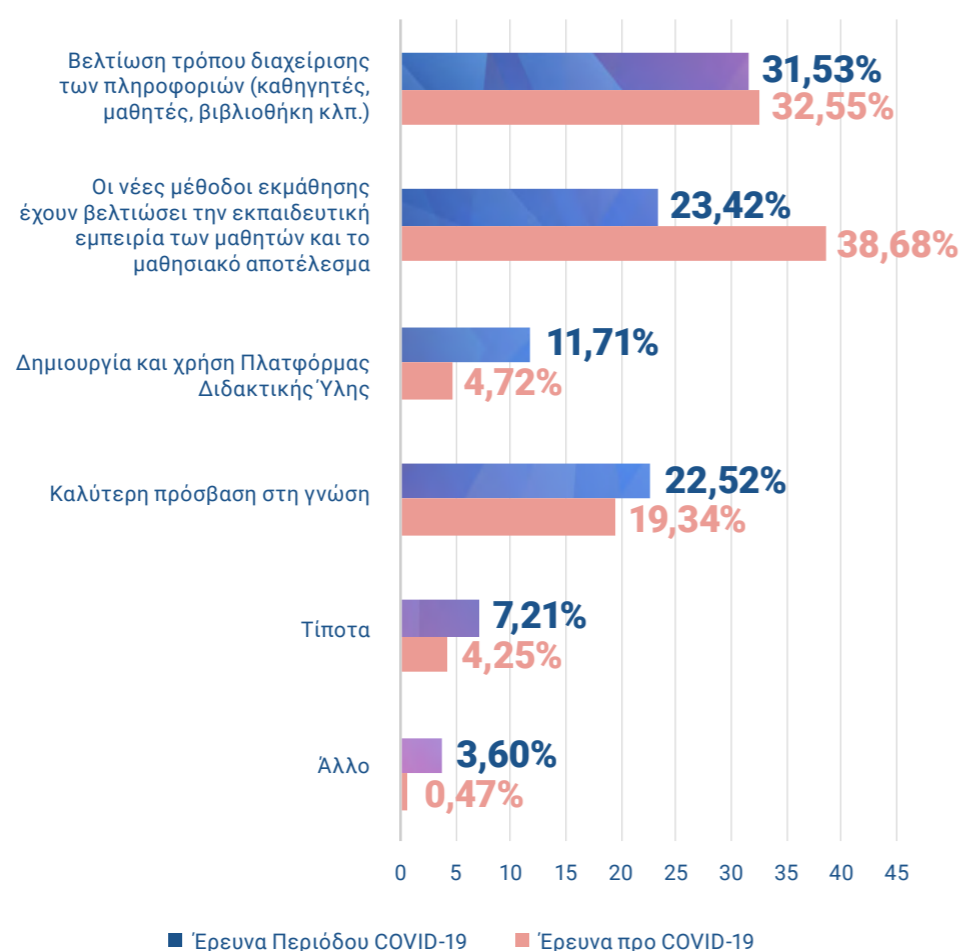
Ένα ερώτημα που έχει τεθεί συχνά στην εκπαιδευτική κοινότητα είναι κατά πόσο τελικά η τεχνολογία είναι σύμμαχος ή εχθρός, και κατά πόσο μπορεί να παίξει βοηθητικό ρόλο στην μαθησιακή διαδικασία. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε την περίοδο του COVID-19, οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν τις κάτωθι τρεις ως τις σημαντικότερες ωφέλειες της τεχνολογίας για το σχολείο τους: το **31,53%** δήλωσε πως η χρήση της τεχνολογίας έχει συμβάλει **σημαντικά** στη βελτίωση του τρόπου διαχείρισης των πληροφοριών στο σχολείο τους (από καθηγητές, μαθητές, βιβλιοθήκη κ.λπ.), το 23,42% δήλωσε πως οι νέες μέθοδοι εκμάθησης έχουν βελτιώσει την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών, καθώς και το μαθησιακό αποτέλεσμα, ενώ σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευτικών επέλεξε ως κυριότερη ωφέλεια της τεχνολογίας την καλύτερη πρόσβαση στη γνώση, με 22,52%.

Αντίστοιχα, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα του Νοεμβρίου επέλεξαν ως κυριότερες τις εξής δύο ωφέλειες της τεχνολογίας: το **38,68%** δήλωσε πως οι νέες μέθοδοι εκμάθησης έχουν βελτιώσει την **εκπαιδευτική εμπειρία** των μαθητών, καθώς και το μαθησιακό αποτέλεσμα, ενώ σε ποσοστό **32,55%** οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως η χρήση της τεχνολογίας έχει συμβάλει **σημαντικά** στη βελτίωση του **τρόπου διαχείρισης των πληροφοριών** στο σχολείο τους.

Συγκρίνοντας τα δεδομένα των απαντήσεων για το παραπάνω ερώτημα στις δυο έρευνες, παρατηρήθηκε το **ελαττωμένο κατά 15 μονάδες ποσοστό** σχετικά με το αν οι νέες μέθοδοι εκμάθησης έχουν βελτιώσει την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών και το μαθησιακό αποτέλεσμα.

Το παραπάνω μειωμένο ποσοστό προκαλεί έκπληξη, με δεδομένο πως κατά την περίοδο που τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ήταν κλειστά, τα μαθήματα πραγματοποιούνταν διαδικτυακά και ίσως θα αναμέναμε πιο υψηλά ποσοστά σε σχέση με την ωφέλεια της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική εμπειρία. Ενδεχομένως όμως, να αποτυπώνουν την **δυσαρέσκεια των εκπαιδευτικών** για την μη κατάλληλη προετοιμασία και επιμόρφωσή τους, προκειμένου να μπορέσουν να διαχειριστούν κατάλληλα τα μέσα και τις διευκολύνσεις που παρέχει η τεχνολογία στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση.

Σε ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι έχει επωφεληθεί περισσότερο το σχολείο σας από την χρήση της τεχνολογίας;

Όταν κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερώτημα για το ποια πρόταση περιγράφει καλύτερα τις πρωτοβουλίες του σχολείου τους σχετικά με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολικών διαδικασιών, οι εκπαιδευτικοί στην έρευνα της COVID-19 περιόδου απάντησαν με ποσοστό **26,13%** πως η χρήση της τεχνολογίας έχει αλλάξει **ριζικά** τον τρόπο που εκτελούνται οι διαδικασίες του σχολείου. Μάλιστα, το παραπάνω ποσοστό έφτανε στο **40%** όσον αφορά στους εργαζομένους στην **Ιδιωτική Εκπαίδευση**.

Επιπροσθέτως, θετική εντύπωση προκάλεσε το γεγονός πως μόνο το 25,23% των εκπαιδευτικών συμφώνησε με την δήλωση ότι «υπάρχει η ανάγκη και η θέληση για Ψηφιακό Μετασχηματισμό των διαδικασιών, αλλά οι δυνατότητες τους παραμένουν περιορισμένες». Ακόμη, στους απασχολούμενους στην Ιδιωτική Εκπαίδευση, το ποσοστό αυτό μειώνεται ακόμα περισσότερο –στο 16%– καθώς η Ιδιωτική Εκπαίδευση δείχνει να συνεχίζει να ηγείται του Ψηφιακού Μετασχηματισμού και δεν σταματά να προσφέρει τα αντίστοιχα μέσα στους εργαζόμενους σε αυτήν.

Αντιστοίχως, τα δεδομένα από την προ COVID-19 έρευνα για αυτό το ερώτημα είχαν διαμορφωθεί ως εξής: 25,70% συγκέντρωσε η δήλωση ότι η χρήση της τεχνολογίας έχει αλλάξει ριζικά τον τρόπο που εκτελούνται οι διαδικασίες του σχολείου τους, ενώ και πάλι το παραπάνω ποσοστό ήταν πιο αυξημένο και συγκεκριμένα σκαρφάλωσε στο 37,93%, όσον αφορά στους εργαζομένους στην Ιδιωτική Εκπαίδευση.

Ένα άλλο σημαντικό εύρημα της έρευνας του Νοεμβρίου ήταν πως οι εκπαιδευτικοί τότε είχαν δηλώσει σε ποσοστό 30,37%, πως παρόλο που υπάρχει η ανάγκη και η θέληση για Ψηφιακό Μετασχηματισμό των διαδικασιών, οι δυνατότητές τους παραμένουν περιορισμένες. Συγκεκριμένα, όμως, στους απασχολούμενους στην Ιδιωτική Εκπαίδευση το ποσοστό αυτό εμφανιζόταν και πάλι μειωμένο, στο 15,52%, καθώς ο ιδιωτικός τομέας έδειχνε και τότε να ηγείται του Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα τις πρωτοβουλίες του σχολείου σας σχετικά με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολικών διαδικασιών;

Συγκρίνοντας επομένως τα ευρήματα από τις δυο έρευνες βλέπουμε πως σταθερά η Ιδιωτική Εκπαίδευση ηγείται του Ψηφιακού Μετασχηματισμού. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο του COVID-19 αύξησε αισθητά τα ποσοστά της σε σχέση με τις πρωτοβουλίες που παίρνουν τα Ιδιωτικά εκπαιδευτήρια για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολικών διαδικασιών.

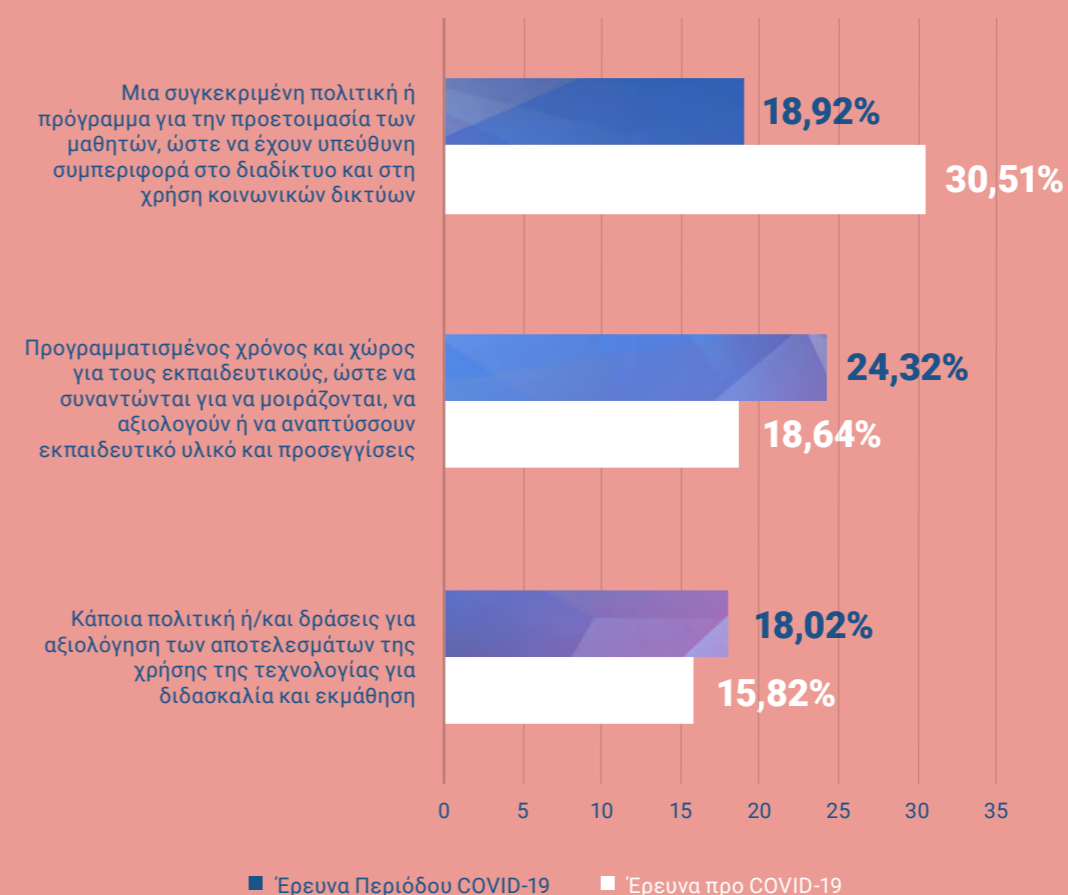
Ένα άλλο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της έρευνας της περιόδου του κορονοϊού ήταν να δηλώσουν σε τι ποσοστό πραγματοποιούνται οι κάτωθι ενέργειες στο σχολείο τους.

Ποιες ενέργειες πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο σας κατά την περίοδο του κορονοϊού;

Όταν συγκριθούν τα παραπάνω ποσοστά με εκείνα των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί στην προ κορονοϊού έρευνα, παρατηρούμε μια **σημαντική μείωση της τάξης του σχεδόν 12%** στην κατηγορία «Μια συγκεκριμένη πολιτική ή πρόγραμμα για την προετοιμασία των μαθητών, ώστε να έχουν υπεύθυνη συμπεριφορά στο διαδίκτυο και στη χρήση κοινωνικών δικτύων», καθώς και μια μείωση της τάξης του **5-7%** για τις κατηγορίες «Προγραμματισμένος χρόνος και χώρος για τους εκπαιδευτικούς, ώστε να συναντώνται για να μοιράζονται, να αξιολογούν ή να αναπτύσσουν εκπαιδευτικό υλικό και προσεγγίσεις» και «Κάποια πολιτική ή/και δράσεις για αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της χρήσης της τεχνολογίας για διδασκαλία και εκμάθηση». Τα παραπάνω μειωμένα ποσοστά προκαλούν έκπληξη, καθώς αναμένονταν λόγω της στροφής στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση και την παραμονή των μαθητών στο σπίτι, να ήταν αυξημένα, υποδεικνύοντας τις ενισχυμένες προσπάθειες των σχολείων να προσφέρουν σε μαθητές και καθηγητές τα κατάλληλα εργαλεία και μέσα για την εξ αποστάσεως Εκπαίδευση.

Τι από τα παρακάτω διαθέτει το σχολείο σας;

Ένα κοινό στοιχείο και στις δυο έρευνες είναι οι σταθερά σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ Ιδιωτικής και Δημόσιας Εκπαίδευσης σχετικά με το παραπάνω ερώτημα. Στην περίοδο του COVID-19 το χάσμα μεταξύ Δημόσιας και Ιδιωτικής Εκπαίδευσης ήταν αισθητό σε όλες τις κατηγορίες ανεξαιρέτως και η απόκλιση μεταξύ Δημόσιας και Ιδιωτικής Εκπαίδευσης κυμαίνεται κατά μέσο όρο στο 14,51%.

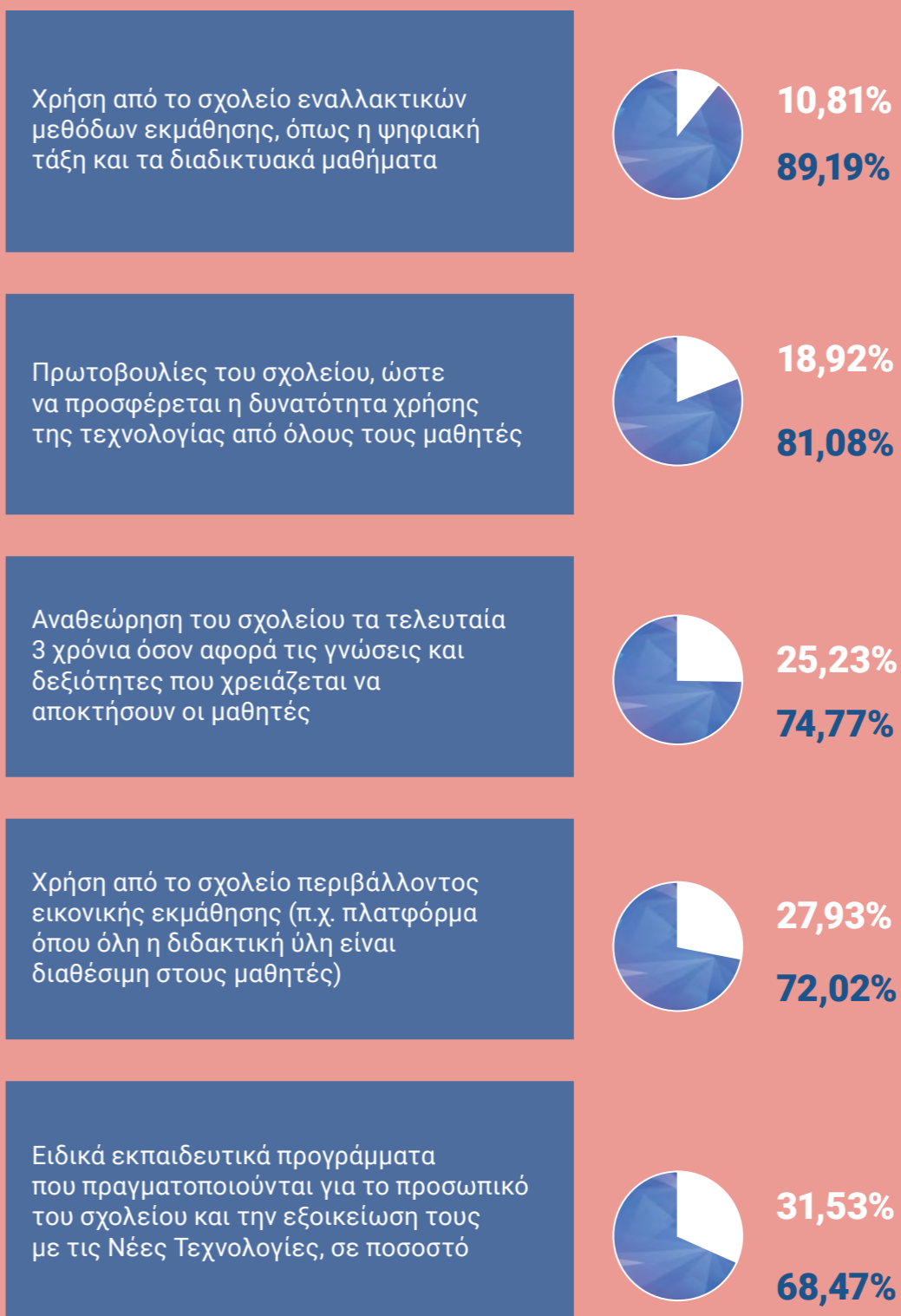
Οι αποκλίσεις είχαν εντοπιστεί και στην προ COVID-19 περίοδο, αλλά δεν ήταν σε τέτοιο βαθμό έντονες. Μάλιστα οι εντονότερες εντοπιζόνταν στις κατηγορίες «Μια συγκεκριμένη τεχνολογική πλατφόρμα για τη προώθηση της συνεργασίας μεταξύ του εκπαιδευτικού προσωπικού» και «Προγραμματισμένος χρόνος και χώρος για τους εκπαιδευτικούς, ώστε να συναντώνται για να μοιράζονται, να αξιολογούν ή να αναπτύσσουν εκπαιδευτικό υλικό και προσεγγίσεις». Συγκεκριμένα, οι απασχολούμενοι στην Ιδιωτική Εκπαίδευση απάντησαν τότε για τις παραπάνω δηλώσεις ότι ισχύουν σε ποσοστό 35,19% και 31,48% αντίστοιχα, ενώ εκείνοι της Δημόσιας Εκπαίδευσης τις επέλεξαν σε ποσοστό 20,41% και 14,29%.

Από τα παραπάνω, γίνεται αντιληπτό πως **στην Ιδιωτική Εκπαίδευση παρέχονται διαχρονικά με μεγαλύτερη συχνότητα από ότι στη Δημόσια Εκπαίδευση τα μέσα για την συνεργασία του εκπαιδευτικού προσωπικού και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών** στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μάλιστα, κατά την περίοδο του COVID-19, τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια ενίσχυσαν την προσπάθειά τους για την παροχή των εργαλείων και των μέσων που θα υποστηρίξουν την βέλτιστη χρήση της τεχνολογίας προς όφελος της μαθησιακής διαδικασίας.

Επιπροσθέτως, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν σχετικά με τη χρήση και την αξιοποίηση της τεχνολογίας από τα σχολεία τους. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο του COVID-19, τα δυο μεγαλύτερα θετικά ποσοστά με βάση τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών εντοπίστηκαν στις δυο κάτωθι περιπτώσεις:

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν είτε **θετικά** σε ποσοστό 86,05%, είτε έδειξαν πρόθεση να προχωρήσουν (“Κάποιες φορές” & “Όχι, αλλά το συζητάμε”) σε ποσοστό 11,63% στην **καταχώρηση των εγγραφών και των στοιχείων των μαθητών του σχολείου τους ηλεκτρονικά / διαδικτυακά σε σύστημα διαχείρισης δεδομένων**, ενώ μόνο το 2,70% δήλωσε πως δεν υπάρχει πρόθεση (“Όχι”) να προχωρήσουν στην παραπάνω ενέργεια. Σχετικά με το ερώτημα αν το σχολείο τους έχει κάποιο **πρωτόκολλο δεοντολογίας (ή πολιτική απορρήτου)** όσον αφορά τη χρήση των προσωπικών δεδομένων, οι εκπαιδευτικοί απάντησαν είτε **θετικά** σε ποσοστό 70,93%, είτε έδειξαν πρόθεση (“Κάποιες φορές” & “Όχι, αλλά το συζητάμε”) σε ποσοστό 22,10% και μόνο το 7,21% δήλωσε πως δεν υπάρχει καμία πρόθεση να υιοθετήσει το σχολείο τους ένα αντίστοιχο πρωτόκολλο.

Δράσεις χρήσης και αξιοποίηση της τεχνολογίας στα σχολεία

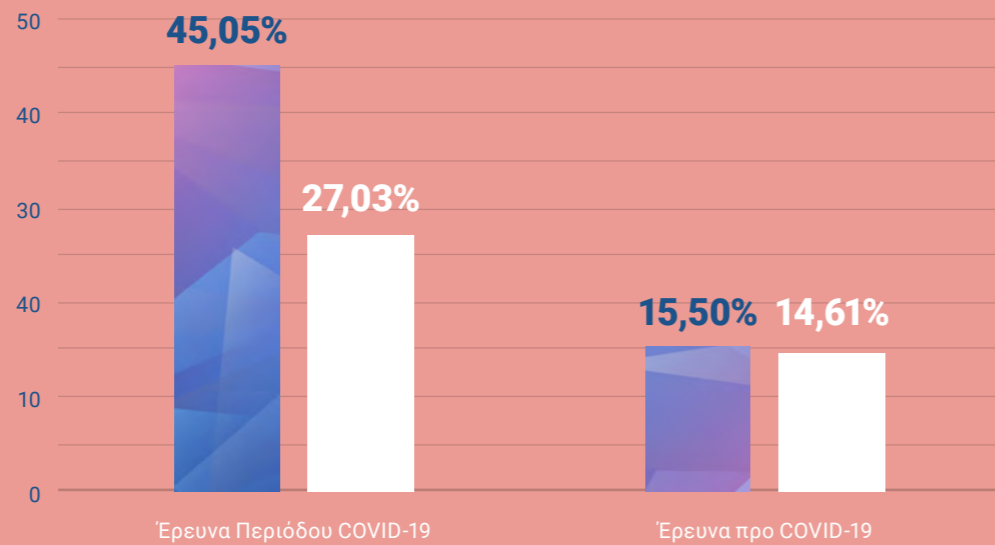

■ Θετική απάντηση (Ναι, Κάποιες φορές, Όχι αλλά το συζητάμε)

■ Αρνητική απάντηση (Όχι)

Συγκρίνοντας τα παραπάνω ποσοστά με τα αντίστοιχα της προ COVID-19 περιόδου δεν εντοπίζουμε μεγάλες αποκλίσεις, με εξαίρεση τα ποσοστά που αφορούν στις κατηγορίες «Χρήση από το σχολείο εναλλακτικών μεθόδων εκμάθησης, όπως η ψηφιακή τάξη και τα διαδικτυακά μαθήματα», όπου υπήρξε μια μεγάλη θετική αύξηση της τάξης του 29,55%, καθώς και της κατηγορίας «Χρήση από το σχολείο περιβάλλοντος εικονικής εκμάθησης (π.χ. πλατφόρμα όπου όλη η διδακτική ύλη είναι διαθέσιμη στους μαθητές)», όπου υπήρξε επίσης μια θετική αύξηση της τάξης του 12,42%. Το παραπάνω αποτελεί ένα θετικό, αλλά αναμενόμενο αποτέλεσμα με δεδομένο πως τα εκπαιδευτικά ιδρύματα αναγκάστηκαν λόγω της πανδημίας να προσφέρουν άμεσα τα παραπάνω μέσα για να παρέχουν την δυνατότητα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στους μαθητές τους.

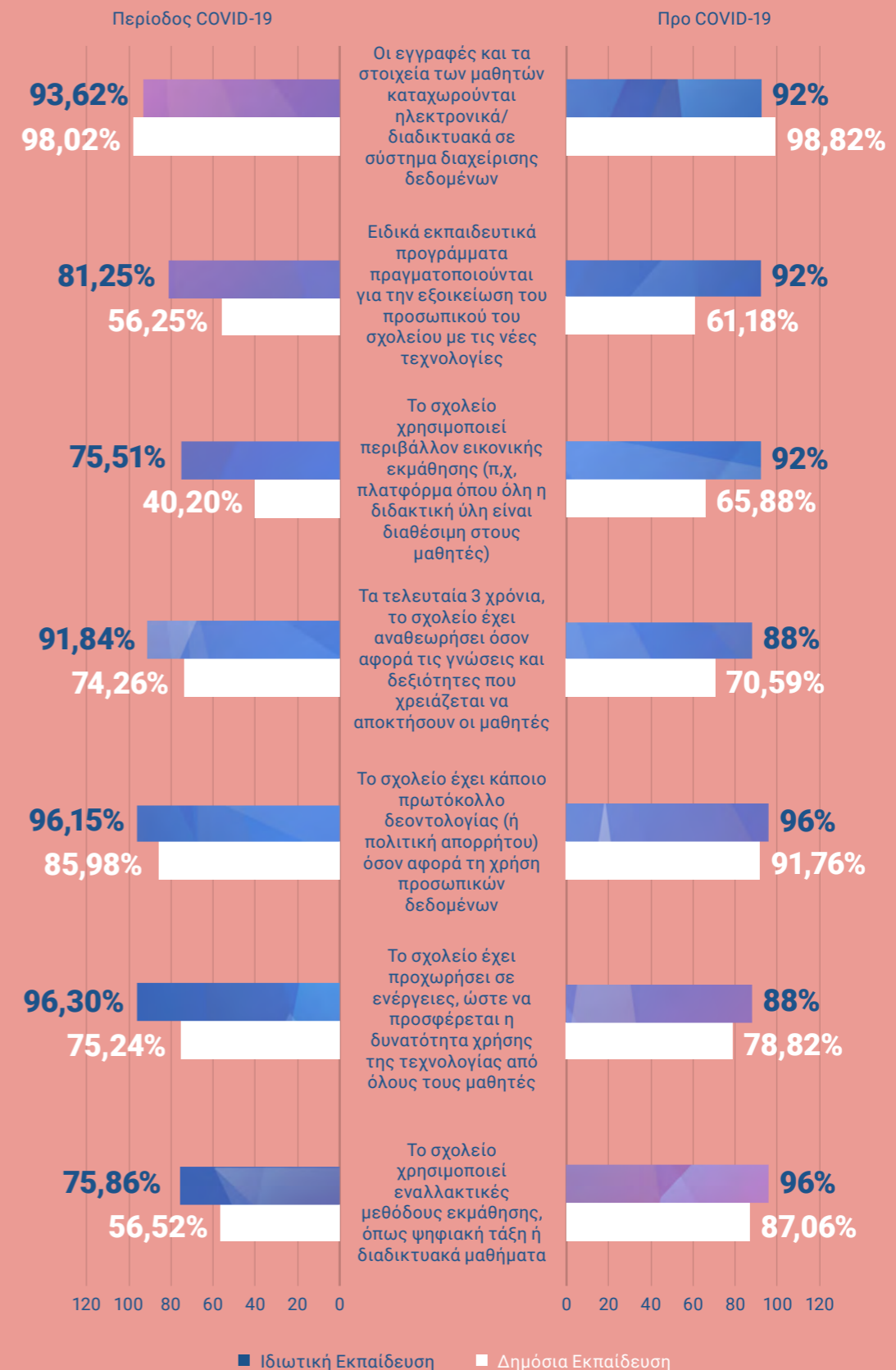
Για καθένα από τα παρακάτω, ποια πρόταση περιγράφει καλύτερα την χρήση της τεχνολογίας από το σχολείο σας;

■ Χρήση από το σχολείο εναλλακτικών μεθόδων εκμάθησης, όπως η ψηφιακή τάξη και τα διαδικτυακά μαθήματα
 ■ Χρήση από το σχολείο περιβάλλοντος εικονικής εκμάθησης (π.χ. πλατφόρμα όπου όλη η διδακτική ύλη είναι διαθέσιμη στους μαθητές)

Εμβαθύνοντας και συγκρίνοντας τις απαντήσεις για το παραπάνω ερώτημα ανά τύπο εκπαιδευτικού ιδρύματος, η Δημόσια Εκπαίδευση παρουσιάζει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο σχεδόν σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες. Αντιθέτως, η Ιδιωτική Εκπαίδευση είναι εκείνη που αυξάνει τον γενικό μέσο όρο, καθώς στις θετικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα (“Ναι”, “Κάποιες φορές” & “Όχι, αλλά το συζητάμε”) υπάρχει μια διαφορά της τάξης του 12,84% συγκριτικά με τις απαντήσεις των συναδέλφων τους στη Δημόσια Εκπαίδευση.

Για κάθε μία από τις παρακάτω δηλώσεις, ποια απάντηση περιγράφει καλύτερα τη χρήση της τεχνολογίας στο σχολείο σας;

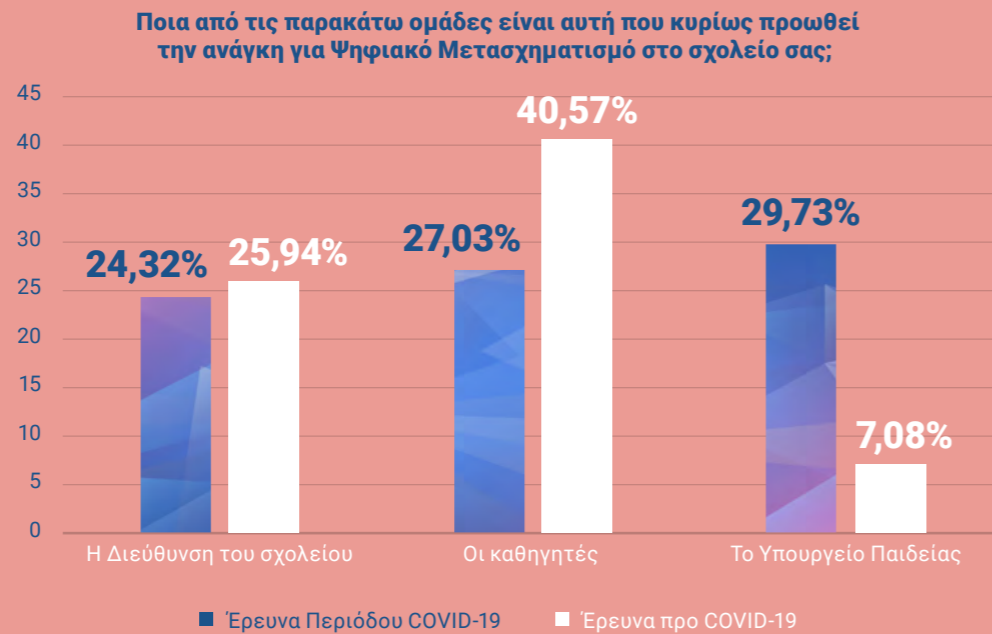

■ Ιδιωτική Εκπαίδευση ■ Δημόσια Εκπαίδευση

Η παραπάνω διαφοροποίηση είχε εντοπιστεί και στην προ COVID-19 περίοδο και μάλιστα ήταν εντονότερη, καθώς και τότε η Ιδιωτική Εκπαίδευση ήταν εκείνη που αύξανε και πάλι τον γενικό μέσο όρο, αλλά με μια μικρότερη αύξηση της τάξης του 17,70%, συγκριτικά με τις απαντήσεις των συναδέλφων τους στη Δημόσια Εκπαίδευση.

Η μείωση του ποσοστού καταδεικνύει την κινητοποίηση και της Δημόσιας Εκπαίδευσης κατά την περίοδο του COVID-19, αλλά και πάλι, όπως φαίνεται, δεν είναι επαρκής συγκριτικά με την αντίστοιχη κινητοποίηση της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης, η οποία συνεχίζει να ηγείται σταθερά του Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Εκπαίδευσης.

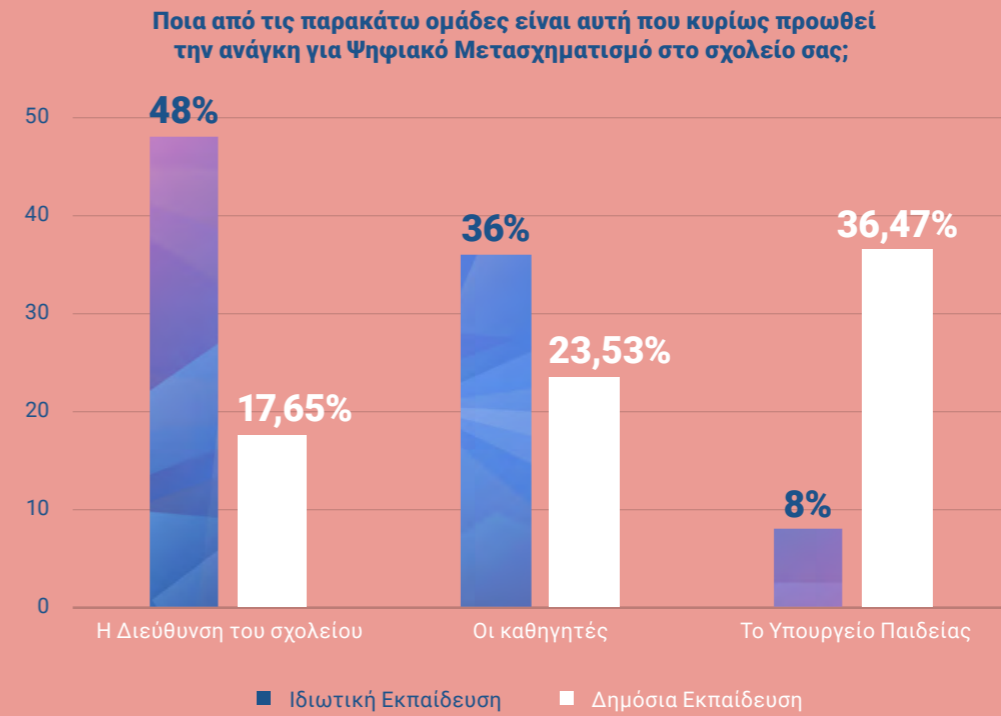
Ένα άλλο σημαντικό συμπέρασμα αφορά στις ομάδες που προωθούν την ανάγκη του Ψηφιακού Μετασχηματισμού εντός των σχολείων και η αλλαγή που εντοπίστηκε ανάμεσα στα δεδομένα της παρούσας και της προ COVID-19 έρευνας. Σύμφωνα με τα δεδομένα της παρούσας έρευνας **ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των σχολείων προωθείται σχεδόν ισόποσα από το Υπουργείο Παιδείας, την Διεύθυνση των σχολείων και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.**

Το παραπάνω εύρημα εμφανίζει μια **σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με τα αποτελέσματα της προ COVID-19 ερευνας, καθώς εντύπωση είχε προκαλέσει τότε η σχεδόν απουσία του Υπουργείου Παιδείας, ως παράγοντας που επηρεάζει τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολείων.** Συγκεκριμένα, τότε οι εκπαιδευτικοί είχαν δηλώσει πως η μεγαλύτερη αλλαγή έρχεται από τους ίδιους τους καθηγητές σε ποσοστό 40,57% και σε μικρότερο ποσοστό

από τη Διεύθυνση με 25,94%. Το Υπουργείο Παιδείας είχε συγκεντρώσει στο αντίστοιχο ερώτημα ποσοστό 7,08%, έναντι του ποσοστού 29,73% που συγκέντρωσε στην παρούσα έρευνα.

Επιπροσθέτως, τα αποτελέσματα αυτά παρουσιάζουν μια σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων όσον αφορά τον ρόλο του Υπουργείου Παιδείας στην παρούσα έρευνα. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί δημοσίων σχολείων δήλωσαν πως ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των σχολείων τους προωθείται σε ποσοστό **36,47%** από το **Υπουργείο Παιδείας**, σε ποσοστό 23,53% από τους καθηγητές και σε ποσοστό 17,65% από τη Διεύθυνση. Αντιθέτως, **στην Ιδιωτική Εκπαίδευση η Διεύθυνση έχει τον πιο ενεργό ρόλο**, καθώς είναι υπεύθυνη για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό σε ποσοστό **48%** και σε ποσοστό 36% οι καθηγητές, ενώ το Υπουργείο Παιδείας σε ποσοστό 8%.

Όσον αφορά τα αντίστοιχα αποτελέσματα στο παραπάνω ερώτημα στην προ COVID-19 έρευνα, το Υπουργείο Παιδείας τότε είχε καθολικά χαμηλά ποσοστά και στους δυο τύπους εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι εκπαιδευτικοί δημοσίων σχολείων είχαν δηλώσει πως κατά κύριο λόγο ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των σχολείων τους προωθείται σε ποσοστό σε 21,31% από τη Διεύθυνση και σε ποσοστό 45,90% από τους καθηγητές. Αντίθετα, οι εκπαιδευτικοί της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης είχαν δηλώσει και τότε πως η Διεύθυνση έχει τον πιο ενεργό ρόλο στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, καθώς ήταν υπεύθυνη σε ποσοστό 48,28%, έναντι του ποσοστού 31,03% που είχαν συγκεντρώσει οι καθηγητές.

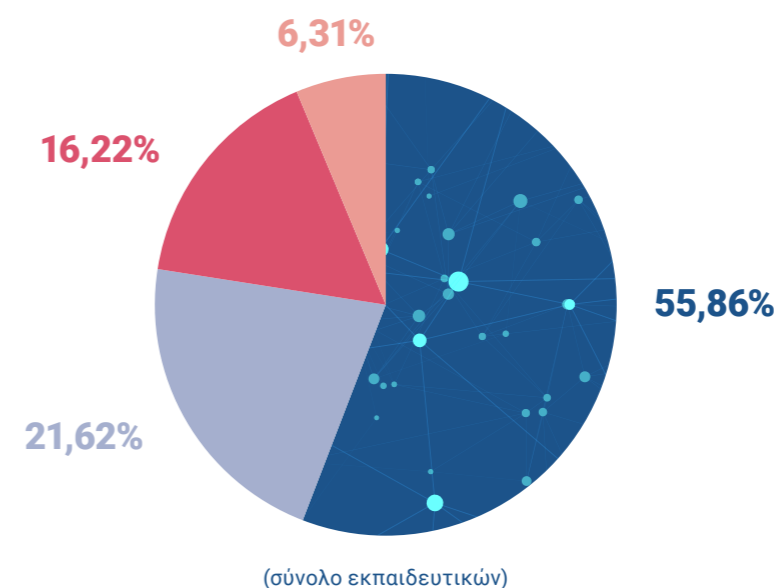
Σημαντικό κίνητρο για την παρούσα έρευνα μέσω της σύγκρισης των απαντήσεων που δόθηκαν στα δύο ερωτηματολόγια της Socialinnov, πέρα από την καταγραφή των αλλαγών που επέφερε ο COVID-19 στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολείων, ήταν και **η αποτύπωση της κινητοποίησης των ελληνικών σχολείων για την μετατόπιση της διδασκαλίας από τον φυσικό χώρο της τάξης στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση.**

Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν σχετικά με τις πρωτοβουλίες που πήραν τα ελληνικά σχολεία γύρω από την αντιμετώπιση των αλλαγών που έφερε ο COVID-19 στην εκπαιδευτική καθημερινότητα. Συγκεκριμένα, στο παραπάνω ερώτημα το **55,86%** απάντησε πως υπήρξε **γρήγορη κινητοποίηση και προσφορά υποστήριξης** στο διδακτικό προσωπικό από το σχολείο τους, ενώ το 21,62% απάντησε πως αν και υπήρξε μια αρχική καθυστέρηση, εν τέλει το σχολείο ενήργησε αποτελεσματικά για την εύρυθμη λειτουργία της μαθησιακής διαδικασίας. Σημαντικό κρίνεται και το ποσοστό **16,22%**, που συγκέντρωσε η δήλωση των εκπαιδευτικών πως δεν υπήρξε **καμία υποστήριξη** από το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί χρειάστηκε να ενεργήσουν αυτοβούλως.

Από τα παραπάνω δεδομένα γίνεται κατανοητό πως **στην πλειονότητά τους τα σχολεία πήραν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των αλλαγών στη μαθησιακή διαδικασία, ενώ παραπάνω από τα μισά σχολεία ενήργησαν άμεσα και αποτελεσματικά, προσφέροντας την κατάλληλη υποστήριξη στο διδακτικό προσωπικό.**

Αξιοσημείωτο είναι το εύρημα ότι το **57,65% των εκπαιδευτικών Δημόσιας Εκπαίδευσης** δήλωσε ότι υπήρξε γρήγορη κινητοποίηση και προσφορά υποστήριξης στο διδακτικό προσωπικό από το σχολείο τους, **έναντι του μικρότερου ποσοστού της τάξης του 48% που συγκέντρωσε η παραπάνω δήλωση στους εκπαιδευτικούς Ιδιωτικής Εκπαίδευσης.** Το παραπάνω προκαλεί έκπληξη, καθώς στα προηγούμενα ευρήματα η Ιδιωτική Εκπαίδευση σταθερά συγκέντρωνε υψηλότερα ποσοστά έναντι της Δημόσιας και ηγούνταν όσον αφορά τις πρωτοβουλίες για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό.

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα τις πρωτοβουλίες του σχολείου σας σχετικά με την αντιμετώπιση των αλλαγών που έφερε ο COVID-19 στην εκπαιδευτική καθημερινότητα;

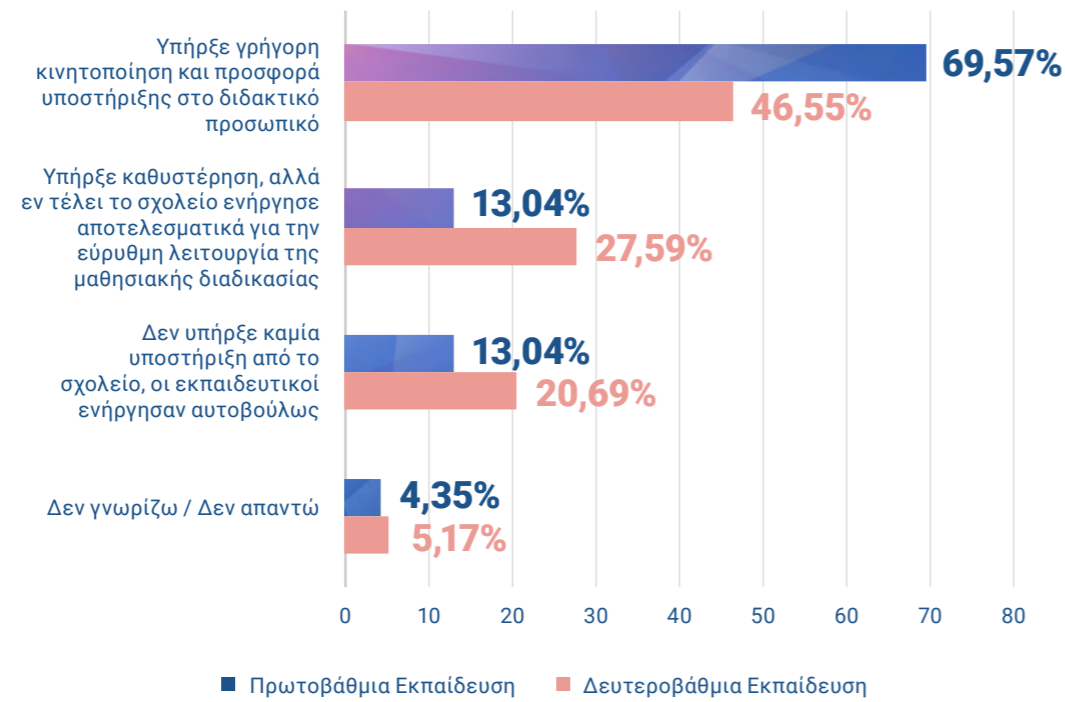

- Υπήρξε γρήγορη κινητοποίηση και προσφορά υποστήριξης στο διδακτικό προσωπικό
- Υπήρξε καθυστέρηση, αλλά εν τέλει το σχολείο ενήργησε αποτελεσματικά για την εύρυθμη λειτουργία της μαθησιακής διαδικασίας
- Δεν υπήρξε καμία υποστήριξη από το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί ενήργησαν αυτοβούλως
- Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ

Επίσης σημαντική απόκλιση εντοπίστηκε και στις απαντήσεις που δόθηκαν από τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς οι πρώτοι δήλωσαν πως υπήρξε άμεση κινητοποίηση από το σχολείο τους σε ποσοστό 69,57%, ενώ λιγότεροι από τους μισούς καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υποστήριξαν την παραπάνω δήλωση, συγκεκριμένα το 46,55%. Επομένως, σύμφωνα με τα ευρήματα, **η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ενήργησε με μεγαλύτερη αμεσότητα και αποτελεσματικότητα σε σύγκριση με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.**

Με δεδομένη τη μετακίνηση από τη φυσική τάξη στην ηλεκτρονική κατά την περίοδο του COVID-19, αναμενόμενο κρίνεται το ποσοστό **90,99%** των εκπαιδευτικών που δήλωσαν ότι πραγματοποίησαν διδασκαλία μέσω πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας κατά την περίοδο αυτή.

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις περιγράφει καλύτερα τις πρωτοβουλίες του σχολείου σας σχετικά με την αντιμετώπιση των αλλαγών που έφερε ο COVID-19 στην εκπαιδευτική καθημερινότητα;

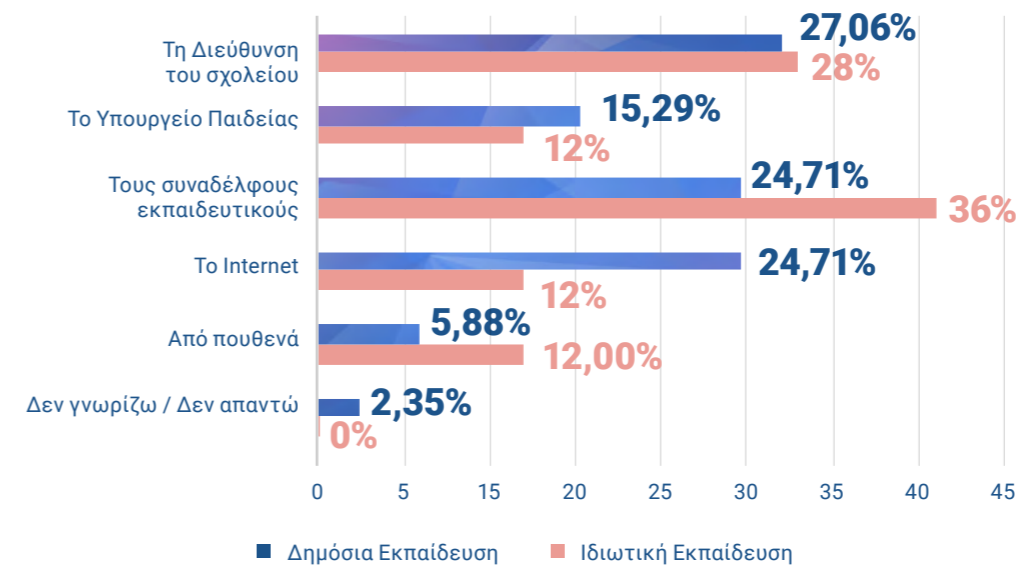
18

Ενδιαφέρον παρουσιάζει όμως η διασπορά των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί σχετικά με το ερώτημα **από ποιον φορέα έλαβαν οδηγίες και καθοδήγηση για τη διαχείριση των πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας** που χρησιμοποίησαν κατά την περίοδο του COVID-19.

Συγκεκριμένα το 27,93% απάντησε από την Διεύθυνση του σχολείου, το 27,03% από τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και το 21,62% από πηγές στο Internet, και **μόνο ένα 14,41% από το Υπουργείο Παιδείας**. Το τελευταίο ποσοστό κρίνεται αναπάντεχα χαμηλό, με δεδομένη την κινητοποίηση του Υπουργείου Παιδείας για να προσφέρει καθοδήγηση κατά την περίοδο του COVID-19, η οποία, όμως, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας δεν απέφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Συγκρίνοντας τα δεδομένα ανά τύπο εκπαιδευτικού ιδρύματος, εντοπίζουμε πως οι εκπαιδευτικοί Ιδιωτικής Εκπαίδευσης περισσότερο από κάθε άλλον φορέα πληροφόρησης εμπιστεύτηκαν τους συναδέλφους τους. Συγκεκριμένα, σε ποσοστό 36% δήλωσαν πως έλαβαν καθοδήγηση και οδηγίες για τη διαχείριση των πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας από άλλους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί της Δημόσιας Εκπαίδευσης σχεδόν ισόποσα έλαβαν οδηγίες από τους συναδέλφους τους, το Διαδίκτυο και τη Διεύθυνση του σχολείου τους.

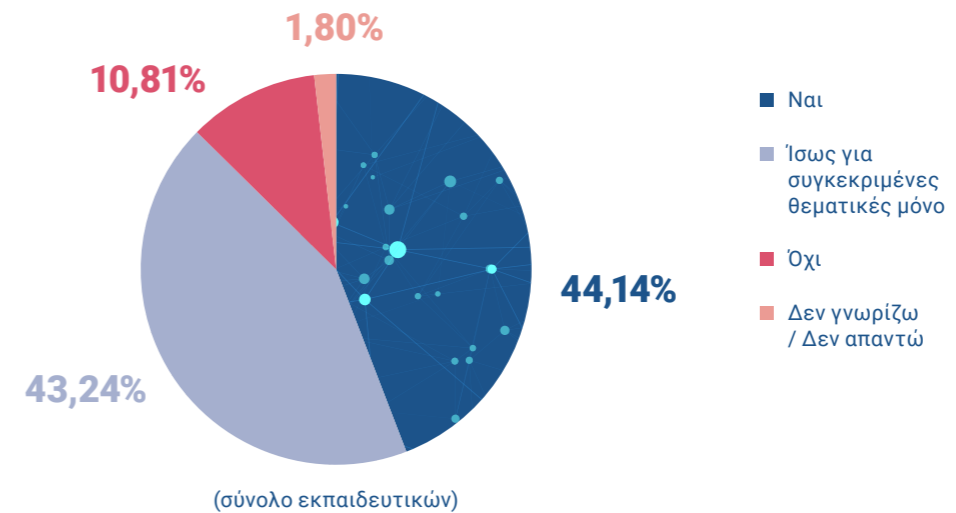
Από ποιον λάβατε οδηγίες και καθοδήγηση για τη διαχείριση των πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας κατά την περίοδο του COVID-19;

Ενθαρρυντικό για την εξ αποστάσεως Εκπαίδευση ήταν το ποσοστό θετικών απαντήσεων που συγκέντρωσε το ερώτημα για το αν οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν πως **πρέπει να υιοθετηθούν μόνιμα οι πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας** από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης. Συγκεκριμένα, το **44,14%** δήλωσε πως **συμφωνεί** με την παραπάνω δήλωση, ενώ το **43,24%** πως συμφωνεί αλλά **για συγκεκριμένες θεματικές** μόνο. Αρνητικοί στο παραπάνω ενδεχόμενο ήταν μόνο το 10,81% των ερωτηθέντων.

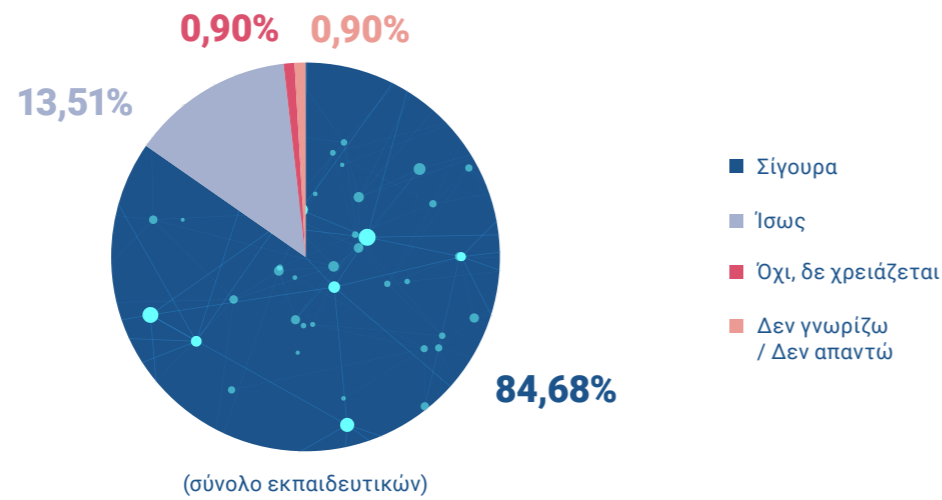
19

Πιστεύετε πως πρέπει να υιοθετηθούν μόνιμα οι πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης ηλεκτρονικής διδασκαλίας από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης;

Συγκρίνοντας τις θετικές απαντήσεις («Ναι» & «Ίσως, αλλά για συγκεκριμένες θεματικές μόνο») ανά τύπο εκπαιδευτικού ιδρύματος, βλέπουμε πως η Ιδιωτική Εκπαίδευση αγκαλιάζει με μεγαλύτερη θέρμη το ενδεχόμενο να υιοθετηθούν μόνιμα οι πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης, με ποσοστό 96%, ενώ η Δημόσια Εκπαίδευση ακολουθεί με ποσοστό 84,70%.

Πιστεύετε πως θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον καθολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την χρήση πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας, προκειμένου να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι σε περίπτωση που χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον;

Τέλος, αν και οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους είναι θετικοί στο ενδεχόμενο να υιοθετηθούν μόνιμα οι πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης, αναγνωρίζουν σχεδόν σε απόλυτη πλειοψηφία την ανάγκη στο άμεσο μέλλον για καθολική επιμόρφωσή τους στη χρήση πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας, προκειμένου να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι στο μέλλον σε περίπτωση που χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν και πάλι. Συγκεκριμένα, το 98,19% των ερωτηθέντων επέλεξε τις απαντήσεις «Ναι» & «Ίσως» στην παραπάνω δήλωση, αναδεικνύοντας την επιτακτική ανάγκη που υπάρχει για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις παραπάνω πλατφόρμες ανεξαρτήτως σε ποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα ανήκουν, και για αντίστοιχη κινητοποίηση για να τους προσφερθούν τα μέσα για να προετοιμαστούν για το μέλλον της ψηφιακής Εκπαίδευσης.

Κυριότερα συμπεράσματα έρευνας

Κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας της Socialinnov για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των ελληνικών σχολείων στην εποχή του COVID-19:

- Η **Ιδιωτική Εκπαίδευση εξακολουθεί να ηγείται του Ψηφιακού Μετασχηματισμού των σχολείων**. Μάλιστα κατά την περίοδο του COVID-19 αύξησε αισθητά τα ποσοστά της, σχετικά με τις πρωτοβουλίες που παίρνουν τα Ιδιωτικά εκπαιδευτήρια για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολικών διαδικασιών.

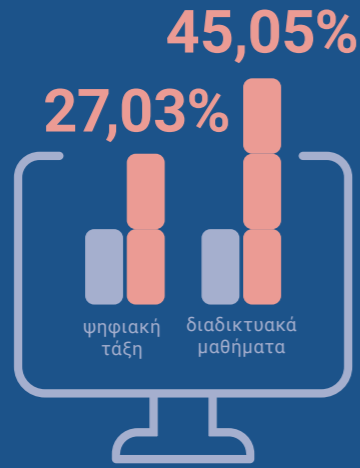
- Συγκρίνοντας την κινητοποίηση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την αντίστοιχη της Δευτεροβάθμιας την περίοδο του COVID-19, η έρευνα ανέδειξε πως **η πρώτη ενήργησε με μεγαλύτερη αμεσότητα και αποτελεσματικότητα**.

- Η παρούσα έρευνα υπέδειξε πως **οι φορείς που προωθούν τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των ελληνικών σχολείων είναι το Υπουργείο Παιδείας, η Διεύθυνση των σχολείων και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί**. Το παραπάνω εύρημα εμφανίζει μια σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με τα αποτελέσματα της προ COVID-19 έρευνας, καθώς τότε το Υπουργείο Παιδείας δεν είχε αναδειχθεί ως σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό των σχολείων.

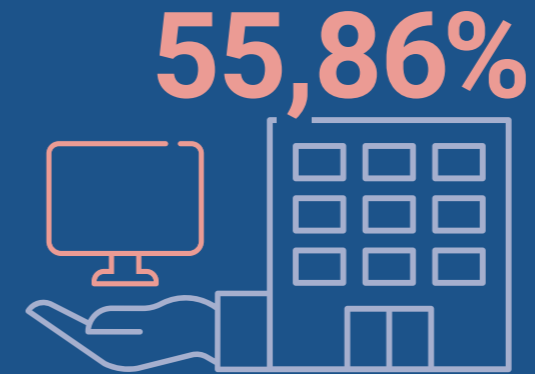
- Ενθαρρυντική για το μέλλον της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης είναι η πολύ θετική ανταπόκριση των εκπαιδευτικών, σχετικά με το αν **πιστεύουν, πως πρέπει να υιοθετηθούν μόνιμα οι πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας** από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης.

- Επιτακτική παρουσιάζεται η ανάγκη για επιμόρφωση στο άμεσο μέλλον των εκπαιδευτικών στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας. Σχεδόν σε απόλυτη πλειοψηφία, **οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν την ανάγκη για καθολική επιμόρφωσή τους**, προκειμένου να μπορέσουν να διαχειριστούν στο μέλλον με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ευχέρεια τα μέσα και τις διευκολύνσεις που παρέχει η τεχνολογία στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση.

Αξιοσημείωτα στοιχεία του report της COVID-19 περιόδου

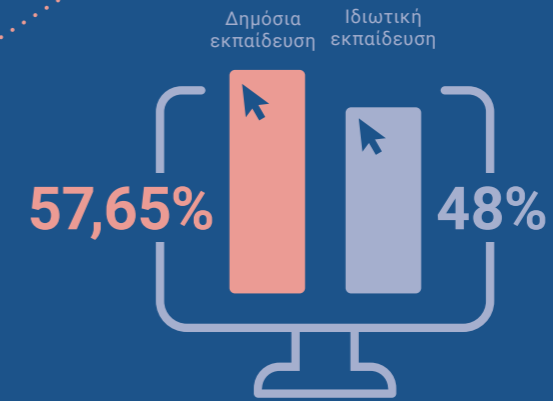

Οι εναλλακτικές μεθόδους εκμάθησης, όπως η ψηφιακή τάξη και τα διαδικτυακά μαθήματα (ποσοστό 45,05%), όπως και η χρήση από τα σχολεία περιβάλλοντος εικονικής εκμάθησης (ποσοστό 27,03%) τριπλασίασαν και διπλασίασαν αντίστοιχα τα ποσοστά χρήσης τους την περίοδο της πανδημίας, καταδεικνύοντας πως τα εκπαιδευτικά ιδρύματα αναγκάστηκαν λόγω της πανδημίας να προσφέρουν άμεσα τα παραπάνω μέσα για να παρέχουν την δυνατότητα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στους μαθητές τους.

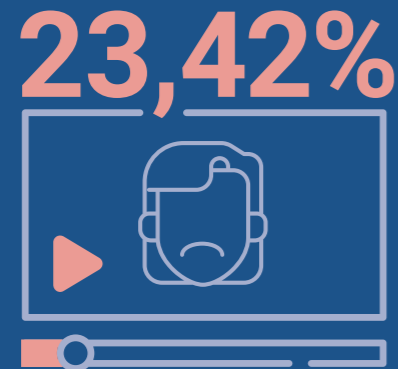

Σχετικά με τον ρόλο των σχολείων την περίοδο της πανδημίας το 55,86% των εκπαιδευτικών δήλωσε πως υπήρξε γρήγορη κινητοποίηση και προσφορά υποστήριξης στο διδακτικό προσωπικό από το σχολείο τους, ενώ το 21,62% απάντησε πως αν και υπήρξε μια αρχική καθυστέρηση, εν τέλει το σχολείο ενήργησε αποτελεσματικά για την εύρυθμη λειτουργία της μαθησιακής διαδικασίας. Σημαντικό κρίνεται και το ποσοστό 16,22%, που συγκέντρωσε η δήλωση των εκπαιδευτικών πως δεν υπήρξε καμία υποστήριξη από το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί χρειάστηκε να ενεργήσουν αυτοβούλως, τονίζοντας την ανάγκη για περαιτέρω επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ισχυμάτων για την διαχείριση αντίστοιχων συνθηκών.

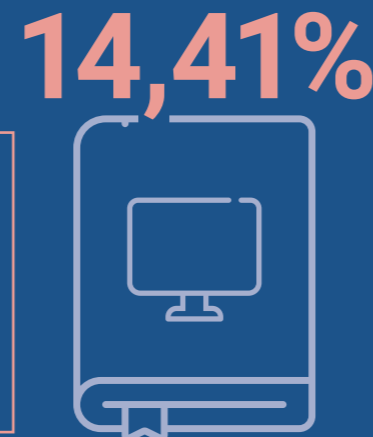
Μόνο το 23,42% των εκπαιδευτικών δήλωσε πως οι νέες μέθοδοι εκμάθησης έχουν βελτιώσει την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών, καθώς και το μαθησιακό αποτέλεσμα, αποτυπώνοντας πιθανότατα την δυσαρέσκεια των εκπαιδευτικών για τη μη κατάλληλη προετοιμασία και επιμόρφωση τους, προκειμένου να μπορέσουν να διαχειριστούν κατάλληλα τα μέσα και τις διευκολύνσεις που παρέχει η τεχνολογία στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση.

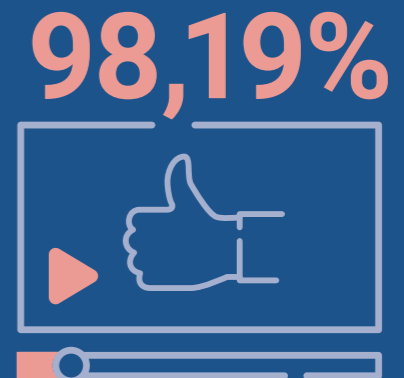
Αξιοσημείωτο είναι το εύρημα πως το 57,65% των εκπαιδευτικών Δημόσιας Εκπαίδευσης δήλωσε ότι υπήρξε γρήγορη κινητοποίηση και προσφορά υποστήριξης στο διδακτικό προσωπικό από το σχολείο τους, έναντι του μικρότερου ποσοστού της τάξης του 48% που συγκέντρωσε η παραπάνω δήλωση στους εκπαιδευτικούς Ιδιωτικής Εκπαίδευσης. Αν και η Ιδιωτική Εκπαίδευση ηγείται σταθερά έναντι της Δημόσιας, όσον αφορά τις πρωτοβουλίες για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, το παραπάνω πιθανότατα καταδεικνύει πως υπήρξε μια αρχική καθυστέρηση από την Ιδιωτική Εκπαίδευση στην προσαρμογή στις νέες εκπαιδευτικές συνθήκες.

Παρόλο που το Υπουργείο Παιδείας την περίοδο της πανδημίας συγκέντρωσε υψηλότερα ποσοστά, σε σχέση με το παρελθόν, ως φορέας Ψηφιακού Μετασχηματισμού, εν τέλει μόνο το 14,41% των εκπαιδευτικών δήλωσε πως έλαβε οδηγίες και καθοδήγηση για τη διαχείριση των πλατφορμών σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας από το Υπουργείο. Η κινητοποίηση του Υπουργείου Παιδείας για να προσφέρει καθοδήγηση κατά την περίοδο του COVID-19, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας δεν απέφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Οι εκπαιδευτικοί σε ποσοστό 87,38% δηλώνουν πως είναι θετικοί στο ενδεχόμενο να υιοθετηθούν πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας είτε για όλες, είτε για συγκεκριμένες θεματικές ή πρακτικές σύγχρονης/ασύγχρονης διδασκαλίας από τα σχολεία στις περιπτώσεις αδυναμίας μάθησης δια ζώσης και παράλληλα αναγνωρίζουν, σε ποσοστό 98,19% την επιτακτική ανάγκη για επιμόρφωσή τους στις παραπάνω πλατφόρμες, προκειμένου να ανταποκριθούν με μεγαλύτερη ετοιμότητα στο μέλλον.

techtalentschool.gr

socialinnov.gr

Ευρυσθέως 3 (Πειραιώς 123), Κ. Πετράλωνα 118 54 Αθήνα

